

СКЛАДОВІ ДІАГНОСТУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ З АГРОІНЖЕНЕРІЇCOMPONENTS OF DIAGNOSTIC COMPETENCE OF PROFESSIONAL
JUNIOR BACHELORS IN AGRICULTURAL ENGINEERING

У статті представлено узагальнену характеристику результатів дослідження проблеми визначення сутності, змісту та складових діагностувальної компетентності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії. Представлено узагальнений аналіз посадових інструкцій, основних нормативно-правових документів та наукових публікацій із визначення змісту та сутності понять «компетентність», «діагностувальна компетентність», на основі чого визначено їх складники, а також запропоновано власну дефініцію «діагностувальної компетентності фахового молодшого бакалавра з агроінженерії».

Охарактеризовано основні напрями професійної діяльності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії та методики діагностувальних робіт, на основі чого представлено зміст та структуру діагностувальної професійної діяльності як основну для визначення змісту такої компетентності. Запропоновано узагальнену характеристику складових діагностувальної компетентності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії: мотиваційного, рефлексивного, когнітивного та операційно-діяльного компонентів.

Представлено узагальнену модель складових діагностувальної компетентності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії, яка відображає своєрідний інтегрований конструкт із мотиваційних, рефлексивних, когнітивних та операційно-діяльних компонентів, які у своєму поєднанні утворюють і характеризують її здатність і готовність до виконання діагностувальних професійних робіт.

Визначено діагностувальну компетентність фахового молодшого бакалавра з агроінженерії як складне багаторівневе інтегроване утворення, якому характерний початковий, низький, середній та високий рівні сформованості. На основі проведених досліджень визначено основні пріоритетні напрями подальшої роботи.

Ключові слова: діагностування, діагностувальна діяльність, здатність, готовність, якість особистості, компонент.

The article presents a generalised description of the study's results to determine the essence, content and components of the diagnostic competence of professional junior bachelors in agricultural engineering. The article presents a generalised analysis of job descriptions, primary regulatory documents and scientific publications on defining the content and essence of the concepts of «competence» and «diagnostic competence», based on which their components are defined. The author proposes his own definition of «diagnostic competence of a professional junior bachelor in agricultural engineering».

The main directions of professional activity of professional junior bachelors in agricultural engineering and methods of diagnostic work are characterised, based on which the content and structure of diagnostic professional activity is presented as the main one for determining the content of such competence. A generalised description of the components of the diagnostic competence of professional junior bachelors in agricultural engineering is proposed: motivational, reflective, cognitive and operational-activity components.

A generalized model of the components of diagnostic competence of professional junior bachelors in agricultural engineering is proposed. It reflects an integrated construct of motivational, reflective, cognitive and operational-action components, which in combination form and characterize its ability and readiness to perform diagnostic professional work.

The diagnostic competence of a professional junior bachelor in agricultural engineering is defined as a complex multilevel integrated formation, which is characterised by initial, low, medium and high formation levels. Based on the research, the main priority areas for further work have been identified.

Key words: diagnostics, diagnostic activity, ability, readiness, personality quality, component.

УДК 378.22:631.5:005.336.2

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/81.1.24>

Гребінчак О.І.,

аспірант кафедри педагогіки

Національного університету біоресурсів і природокористування України

Постановка проблеми у загальному вигляді.

На сьогодні Україна є досить успішною державою у галузі аграрного виробництва у забезпеченні громадян харчовими продуктами, організації виробничих потужностей та поставки сировини сільськогосподарського походження, а також надання населенню значної кількості робочих місць. Нині Україна, навіть попри війну, утримує передові місця на міжнародних ринках у організації торгівлі товарами аграрного виробництва. Така державна позиція вимагає ефективної організації виробничих процесів, які здійснює низка професійних кадрів на різних ділянках, серед яких важливе місце займають і фахові молодші бакалаври з агроінженерії, основним завданням яких є забезпечення функціонування різноманітної техніки для виконання механізованих технологій.

Нинішнє аграрне виробництво не може існувати без використання сільськогосподарської техніки, а відповідно і без фахівців, які здійснюють, її налагодження, обслуговування та ремонт. Крім того, сучасний розвиток аграрного виробництва відбувається за рахунок впровадження нових технологій, нових ресурсів, засобів, а також нової техніки. Технічні засоби та технології в аграрній сфері час від часу осучаснюються та змінюються на нові. Такі зміни несуть в собі певні часткові та принципові відмінності у функціонуванні, завданнях та можливостях техніки, і, відповідно, ця ситуація вимагає спеціальної підготовки фахівців до проведення діагностувальних робіт та її обслуговування. Означене окреслює перед фаховою передвищою освітою в Україні завдання цілеспрямованої ефективної професійної підготовки фахових молодших

бакалаврів з агроінженерії до виконання діагностувальних робіт.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Варто зауважити, що проведена робота із вивчення стану формування діагностувальної компетентності фахівців для аграрного виробництва дозволила констатувати відсутність відповідних досліджень та методичних розробок у цьому напрямі. Навіть у всьому різноманітті наукових робіт з підготовки фахівців різних рівнів з агроінженерії на сьогодні немає доробків, в яких висвітлено результати дослідження проблеми формування їх діагностувальної компетентності. Проведений аналіз наукових робіт з професійної підготовки інженерних кадрів для аграрного виробництва (І. Бендера, Ю. Бєлова, М. Бондар, О. Вощевська, О. Дьомін, Н. Івановський, І. Колосок, О. Кошук, М. Лакаш, П. Лузан, В. Лукач, В. Дуганець, Г. Луценко, В. Манько, Ю. Нагірний та ін.) дозволив виявити лише часткові ідеї для побудови освітнього середовища, системи навчальних завдань та методики навчання для формування у здобувачів освіти здатності до виконання діагностувальної роботи. У працях з підготовки кадрів техніко-технологічного спрямування для агропромислового виробництва (А. Бєвз, І. Блозва, А. Зуєва, Д. Костюк, С. Літвінчук, Л. Павлюк, Н. Погоріла, В. Рябець, І. Угринюк та ін.) також констатовано відсутність напрацювань з вирішення проблеми формування їх діагностувальної компетентності. Крім того, дослідженням було встановлено, що на сьогодні у досить значній кількості наукових робіт висвітлюються результати вирішення проблеми формування діагностувальної компетентності фахівців різних спеціальностей (О. Діденко, О. Дубровська, Ю. Дем'янюк, Д. Кисленко, О. Корнієнко, О. Романюк, Т. Сніца, Л. Тимків, С. Товщик, Р. Шостак та ін.), серед яких більшість стосується підготовки фахівців педагогічних професій (Н. Білан, Р. Горбатюк, С. Горбулінська, А. Зінченко, Ю. Кузьменко, О. Лагодінський, О. Матвєєва, І. Плохута, С. Сіткар, В. Ягупов та ін.), діагностувальна робота яких повністю відрізняється від такої роботи фахового молодшого бакалавра з агроінженерії. Отже, відповідні результати аналізу останніх джерел і публікацій спрямували наш подальший науковий пошук.

Виділення не вирішених раніше частин проблеми. Спираючись на актуальність даної проблеми та отримані результати аналізу сучасної теорії і практики підготовки фахових молодших бакалаврів з агроінженерії було визначено специфічні особливості їх професійної роботи з діагностування [8, с. 85-86; 9, с. 85-86]. На основі їх встановлено, що діагностування є умовно окремим напрямом професійної діяльності, що вибудовується із низки спеціалізованих професійних завдань на визначення відповідності технічного стану сільськогосподарської техніки встановленим

нормам через застосування відповідних методів, методик та засобів діагностування. Варто вказати, що у зв'язку із різносторонністю галузей рослинництва, тваринництва та переробки в аграрному виробництві, забезпечення механізованих процесів здійснюють з використанням значно великого обсягу та різноманітності машини, комплексів, знарядь та технічних засобів. За таких умов сама діяльність з діагностування стає досить об'ємною у своєму змісті видом робіт, а саме у використанні методів, методик і засобів, що потребує спеціальної підготовки фахівців на основі набуття ними відповідної діагностувальної компетентності.

Варто вказати, що отримані у дослідженні результати надають певні можливості для подальшого моделювання освітнього процесу у підготовці фахових молодших бакалаврів з агроінженерії до виконання діагностувальних робіт. Але таке завдання може бути здійсненим лише після визначення змісту та структури їх діагностувальної компетентності та обґрунтування умов і шляхів її формування, що і буде безпосередньо покладено в основу такої концептуальної моделі. Така ситуація поставила перед нами завдання визначення сутності поняття, змісту та структури діагностувальної компетентності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії.

Метою даної статті є висвітлення результатів дослідження із визначення сутності поняття, змісту та структури діагностувальної компетентності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії.

Виклад основного матеріалу. Формування діагностувальної компетентності фахового молодшого бакалавра з агроінженерії вимагає ретельного аналізу сучасних наукових розробок у цьому напрямі у поєднанні із вивченням змісту професійної діяльності. На сьогодні у наукових доробках запропоновано досить велику кількість тлумачень сутності компетентності. У Законі України «Про вищу освіту» «компетентність» визначено як здатність особистості ефективно здійснювати професійну діяльність. Ця здатність сформована із комплексу «знань, умінь та навичок, способів мислення, поглядів, цінностей та й інших особистих якостей» [14]. У наукових дослідженнях останніх років компетентність визначається як комплексна характеристика здатності особистості (Н. Боршуляк, С. Вень, О. Діденко, Н. Дерстуганова, Ю. Дем'янюк, Т. Засєкіна, Д. Засєкін, І. Корсун, І. Красновська, Л. Левітіна, Л. Ребуха, Т. Сніца Р. Шостак та ін.) [26, с. 89; 2, с. 48; 12, с. 30; 11, с. 172; 15, с. 54; 19, с. 235; 21; 36, с. 270], а також як якість особистості, що сформована на основі інтеграції здатності і готовності до здійснення певної діяльності (Н. Білан, І. Буцик, М. Головань, Р. Горбатюк, А. Зінченко, О. Лагодінський, О. Марущак, І. Плохута, С. Сіткар, А. Ткачов, В. Ягупов та ін.) [7, с. 55; 1, с. 100; 5, с. 228; 20, с. 6; 23, с. 103; 37, с. 209; 34, с. 40].

Проведений аналіз наукових праць дозволив встановити, що здатність особистості вчені розглядають як певну складову компетентності, яка у собі об'єднує специфічні індивідуальні здібності людини до виконання тих чи інших дій за допомогою знань, умінь і навичок. Готовність особистості науковці визначають як стан її психіко-емоційних функцій, що є основою для здійснення діяльності (І. Буцик, Т. Гуркова, А. Зінченко, О. Лагодинський, П. Лисак, І. Плохута, В. Синявський, О. Сергєєнкова, О. Самойленко, М. Таран, В. Шагар, В. Ягупов та ін.) [30; 9, с. 23; 20, с. 6; 27, с. 12; 29, с. 37; 35, с. 40]. Погоджуючись з поглядами вчених, вважаємо, що інтеграція здатності і готовності особистості формують її якість, яка відображаються у її психічних процесах та діях на основі застосування знань, умінь і навичок.

Проведений аналіз наукових праць із визначення сутності та складу діагностувальної компетентності дозволив виявити певні специфічні особливості цього феномену та її змісту. Зокрема, науковці Р. Горбатюк, Н. Білан та С. Сіткар діагностувальну компетентність розглядають як інтегровану якість особистості, що дозволяє прогнозувати, моніторити, контролювати та оцінювати [7, с. 55]. В. Ягупов та І. Плохута в ній вбачають здатність і готовність особистості до використання сучасних методів, методик, технологій і засобів діагностування, проведення дослідження та прогнозування, встановлення проблем і причин їх виникнення [37, с. 209]. О. Лагодинський та А. Зінченко визначають її як здатність і готовність виконувати діагностичну роботу, встановлювати невідповідності, використовуючи сучасні методики і технології [20, с. 6]. На думку О. Діденка, Т. Сніци та Ю. Дем'янюка, до складу діагностувальної компетентності входять уміння особистості проводити аналіз, збір фактів і аргументів, формулювання висновків та приймань рішень на основі отриманих даних [12, с. 30]. Отже, висвітлені трактування дозволяють розглядати діагностувальну компетентність як певну інтегровану якість особистості, що проявляється у її здатності і готовності до виконання діагностувальних робіт на основі використання спеціальних методів та засобів.

Стандартом фахової передвищої освіти України підготовки фахового молодшого бакалавра з агроінженерії визначено, що у здобувача слід формувати такі здатності [36, с. 8-9], які дозволяють проводити роботи з діагностування: виявляти технічні проблеми в експлуатуванні машин та обладнання; використовувати у роботі технології діагностування під час технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання для аграрного виробництва; оцінювати роботу сільськогосподарських техніки та засобів механізації за відповідним критеріями, нормами і стандартами.

Висвітлені вище вимоги та програмні результати освіти дозволяють вбачати у сутності та змісті діагностувальної компетентності фахівця набір відповідних здатностей до виконання робіт з діагностування. Спираючись на зазначене, вважаємо, що у загальному розумінні діагностувальну компетентність слід розглядати як певну інтегровану сукупність сформованих у фахового молодшого бакалавра з агроінженерії здатностей до оцінювання роботи сільськогосподарської техніки та засобів механізації з проведенням діагностувальних робіт під час виявлення технічних проблем в експлуатуванні машин та обладнань. Більш чітке розуміння діагностувальної компетентності сформоване на основі аналізу наукових доробків [30; 9, с. 23; 20, с. 6; 28, с. 12; 29, с. 37; 35, с. 40], що визначають її як певну якість особистості. Отже, вважаємо, що «компетентність» – це сформований у особистості певний рівень специфічних її властивостей, що проявляються як її якість, яка комплексно вибудована із здатності і готовності до виконання якоїсь діяльності. У такому разі, спираючись на аналіз наукових досліджень та результатів вивчення змісту діагностувальної діяльності фахового молодшого бакалавра з агроінженерії, вважаємо, що діагностувальна компетентність – це його особистісна якість, що характеризується її здатністю і готовністю до виконання діагностувальних робіт для встановлення технічного стану сільськогосподарської техніки та допоміжних технічних засобів з метою констатування їх функціональних можливостей відповідно до встановлених норм.

Досить важливим для нашого дослідження є вивчення складових діагностувальної компетентності фахівця. У сучасних наукових публікаціях висвітлюються різноманітні погляди на визначення складу діагностувальної компетентності фахівців, зокрема у загальному широкому спектрі досліджень науковці виділяють здатності, що дозволяють особі успішно виконувати діагностувальну роботу та характеризують їх зміст. У результаті проведених досліджень встановлено, що діагностування фахового молодшого бакалавра з агроінженерії є поетапним процесом, що виконується безпосередньо ним, або групою осіб, на основі здійснення спеціальних операцій і дій, спрямованих на досягнення мети та завдань через застосування методики та засобів діагностування [8, с. 121]. Таке розуміння дозволяє вважати, що діагностувальна компетентність має відображати підготовленість особистості до такої діагностувальної діяльності, яку варто розглядати з точки зору теорії діяльності як специфічної форми активності людини.

Згідно із поглядами науковців, діяльність – це форма зовнішнього прояву певної системи дій та операцій людини, що засновані внутрішніми психічними процесами [18, с. 48-50; 2, с. 61; 1, с. 103;

30; 21, с. 76], до яких відносять потреби, мотиви та цілі. Внутрішні психологічні процеси є першочерговими і спонукальними для подальшого здійснення зовнішніх процесів – певної сукупності операцій та дій. У такому разі діагностувальну діяльність особистості слід розглядати як певний специфічний інтегрований конструкт, що складається із внутрішніх психологічних спонукальних факторів, які породжують певні зовнішні дії у напрямі виконання тієї чи іншої діагностувальної роботи. Спираючись на дослідження науковців вважаємо, що першочерговими процесами у організації діагностувальної діяльності особистості є наявність у неї потреб, мотивів та мети такої діяльності, а вже далі – здійснення самої діагностувальної роботи (Н. Бідюк, Н. Білан, Н. Боршуляк, І. Буцик, С. Вень, М. Головань, О. Гомонюк, Р. Горбатюк, Т. Гуркова, О. Діденко, Н. Дерстуганова, Ю. Дем'янюк, Т. Засєкіна, Д. Засєкін, А. Зінченко, І. Корсун, І. Красновська, О. Лагодинський, Л. Левітіна, П. Лисак, О. Марущак, І. Плохута, Л. Ребуха, В. Синявський, О. Сергєєнкова, О. Самойленко, С. Сіткар, Т. Сніца, М. Таран, А. Ткачов, В. Шагар, Р. Шостак, В. Ягупов та ін.) [1, с. 103; 5, с. 228; 6, с. 14; 7, с. 55; 9, с. 23; 11, с. 172; 12, с. 30; 15, с. 54; 19, с. 235; 20, с. 6; 21; 23, с. 103; 26, с. 89; 27, с. 12; 29, с. 37; 30; 34, с. 40; 35, с. 40; 36, с. 270; 37, с. 209]. Такий висновок дає підстави вважати, що підготовлений фаховий молодший бакалавр з агроінженерії до проведення діагностувальних робіт – це особистість, у якої сформовані потреби, мотиви та цілі до такої діяльності. Таким чином, означене дає підстави для виокремлення у складі діагностувальної компетентності фахівця мотиваційної сфери як першочергового засадового компоненту готовності особистості до подальшого виконання дій на діагностування, до якого входять сформовані спонукальні фактори: потреби, мотиви та цілі.

Варто наголосити, що вказані спонукальними психологічні процеси не є єдиними детермінантами для виконання особистістю операцій та дій. Вивчення наукових праць з питань визначення складу компетентності дозволило виявити, що до її змісту також включають готовність особистості до здійснення професійної діяльності через активізацію психічних ресурсів та власних сил до виконання своїх професійних обов'язків на належному рівні (І. Красновська, І. Буцик та ін.) [19, с. 235; 1, с. 93]. Вчені вважають, що у підготовці фахівця також важливим є формування у нього ставлення до професійної діяльності як до певної цінності (О. Гомонюк, Н. Бідюк та ін.) [6, с. 14] і формування здатності до усвідомлення своєї діяльності та здійснення самооцінювання власних дій (Н. Бідюк, Н. Боршуляк, І. Буцик, О. Гомонюк, Л. Ребуха, М. Таран, А. Ткачов та ін.) [6, с. 14; 26, с. 89; 32; 34, с. 40]. Такі процеси науковці називають рефлексією, що відбувається у особистості на основі

самоаналізу, оцінювання саморозвитку та власних дій, поведінки, рівнів досягнень, психофізіологічних можливостей. Означене дає підстави для виокремлення у складі діагностувальної компетентності рефлексивного компоненту як певного психічного ресурсу особистості, що характеризує стан її готовності до здійснення професійної діагностувальної діяльності.

На сьогодні діагностувальну компетентність характеризують як здатність особистості до проведення досліджень, моніторингу, аналізу та встановлення проблем і причин їх виникнення на основі використання сучасних методів, методик, технологій і засобів діагностування, прогнозувати, контролювати та оцінювати (Н. Білан, Р. Горбатюк, О. Діденко, Ю. Дем'янюк, А. Зінченко, О. Лагодинський, І. Плохута, С. Сіткар, Т. Сніца, В. Ягупов та ін.) [7, с. 55; 20, с. 6; 12, с. 30; 37, с. 209]. Діагностування визначають як специфічну дослідницьку роботу, що відбувається на основі використання спеціальних методик та необхідних засобів [4, с. 5; 13, с. 4; 16, с. 7; 24, 25, 28, 31; 33, с. 1] у чотири характерних етапи – від констатування проблеми і до формулювання пропозицій подальших дій [8, с. 116-117].

Вказані вище етапи діагностувальної роботи, відповідні методи і засоби у загальному поєднанні формують ту чи іншу методику діагностування, якою та якими мають володіти фахівці, що входять до змісту їх компетентності. Крім того, на основі проведеного аналізу посадових інструкцій фахового молодшого бакалавра з агроінженерії [17; 9, с. 85-86], було визначено основні діагностувальні професійні завдання та методи їх виконання у межах шести напрямів: нагляд за технічним станом; нагляд за якістю використання техніки; підготовка техніки до роботи; поточне технічне обслуговування; ремонтні роботи; зберігання техніки [8, с. 117-118]. Вказані завдання також визначають певні здатності, якими мають володіти фахівці.

На думку науковців компетентність є інтегрованим особистісним утворенням із поєднання системи знань, умінь і навичок. Такої думки дотримуються низка науковців, які у складі компетентності виокремлюють когнітивний та діяльнісний компоненти (І. Буцик, С. Вень, Н. Дерстуганова, Т. Засєкіна, Д. Засєкін, І. Корсун, Л. Левітіна, О. Марущак, І. Плохута, А. Ткачов, В. Ягупов та ін.) [1, с. 93; 3, с. 48; 11, с. 172; 15, с. 54; 21; 23, с. 103; 34, с. 40; 37, с. 209;]. На нашу думку, безперечно є такий компонент безпосередньо є необхідним для виконання діагностувальних робіт. Спираючись на дослідження науковців, вважаємо, що когнітивна сфера (компонент) діагностувальної компетентності сформована із відповідної системи знань особистості для виконання операцій і дій з діагностування. А, ось, здатність здійснювати діагностувальні операції і дії об'єднують іншу сферу,

які слід визначити як операційно-дієвий компонент компетентності.

З метою встановлення складників когнітивного та операційно-дієвого компонентів діагностувальної компетентності нами було проведено дослідження із встановлення змісту та структури діагностувальної професійної діяльності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії [17; 9, с. 85-86; 8, с. 117-118]. Також, у результаті проведеного аналізу висвітлених вище наукових досліджень, посадових інструкцій та стандарту освіти [17; 9, с. 85-86; 8, с. 117-118; 30, с. 8-9] було встановлено, що до складу діагностувальної компетентності фахового молодшого бакалавра з агроінженерії входить когнітивний компонент, який формується із процесів та можливостей особистості сприймати інформацію, її зберігати, аналізувати, синтезувати та відтворювати під час прийняття різних рішень та виконання дій.

Також проведений аналіз наукових досліджень, посадових інструкції та стандарту освіти дозволив встановити, що до складу діагностувальної компетентності фахового молодшого бакалавра

з агроінженерії входить операційно-дієвий компонент, який формується із здатностей особистості до здійснення певних операцій і дій під час виконання діагностувальних робіт.

На основі аналізу наукових праць та нормативних документів було встановлено, що діагностувальна компетентність – це якість особистості, що у своєму змісті є інтегрованим психічно-поведінковим утворенням із мотиваційних, рефлексивних, когнітивних та операційно-дієвих компонентів, які у своєму поєднанні формують її здатність і готовність до виконання діагностувальних робіт. Проведена дослідницька робота дозволила побудувати узагальнену модель складових діагностувальної компетентності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії (рис. 1), яка схематично відображає змістові складники мотиваційного, рефлексивного, когнітивного та операційно-дієвого компонентів.

У результаті проведених досліджень встановлено, що діагностувальна компетентність фахівця є досить складним інтегрованим утворенням, в якому прояв тих чи інших компонентів може відбуватися на різних рівнях.

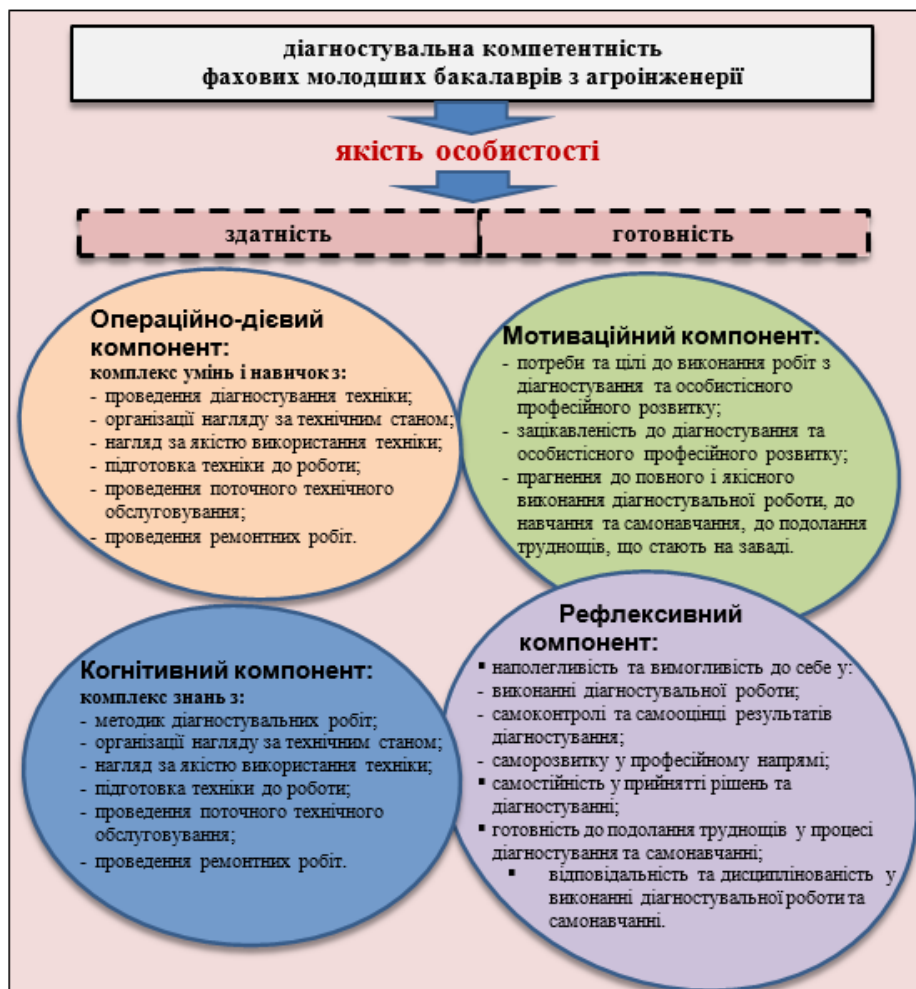

Рис. 1. Узагальнена модель складових діагностувальної компетентності фахових молодших бакалаврів з агроінженерії

Висновки. На основі аналізу наукових праць та власних досліджень визначено, що діагностувальна компетентність – це якість особистості, що у своєму змісті є інтегрованим психічно-поведінковим утворенням із мотиваційних, рефлексивних, когнітивних та операційно-дієвих компонентів, які у своєму поєднанні формують її здатність і готовність до виконання діагностувальних робіт. Визначено, що діагностувальна компетентність фахового молодшого бакалавра з агроінженерії є інтегрованою різнорівневою якістю, яка об'єднується мотиваційними, рефлексивними, когнітивними та операційно-дієвими складовими і проявляється у здатності і готовності до виконання діагностувальних робіт для встановлення технічного стану сільськогосподарської техніки та технічних засобів з метою констатування їх функціональних можливостей відповідно до встановлених норм (рис. 1).

Спираючись на результати досліджень, вважаємо пріоритетним напрямом подальшої роботи є визначення рівнів діагностувальної компетентності фахового молодшого бакалавра з агроінженерії, критеріїв та показників.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Буцик І.М. Розвиток дослідницької компетентності фахівців з агроінженерії у закладах вищої освіти: теорія і методика : монографія. Київ : Компіт, 2019. 356 с.
2. Васянович Г.П. Основи психології : навчальний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2012. 114 с.
3. Вені С., Корсун І. Компетенція та компетентність: закордонний досвід. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогічні науки»*, вип. 1, Березень, 2023. С. 45-51.
4. Войтюк В.Д. Теоретичне обґрунтування об'єктів і засобів діагностування при їх сертифікації. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 264 с.
5. Головань М.С. Компетенція та компетентність: порівняльний аналіз понять. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2011. № 8 (18). С. 224-234.
6. Гомонюк О., Бідюк Н. Особливості розвитку інформаційної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій шляхом використання інноваційних педагогічних технологій. *Молодь і ринок*. 2023. № 3. Вип. 211, С. 12-15.
7. Горбатюк Р., Білан Н., Сіткарь С. Діагностична компетентність у структурі професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Молодь і ринок*. № 8 (216), 2023. С. 53-57.
8. Гребінчак О.І., Буцик І.М. Особливості розробки навчальних завдань у підготовці фахових молодших бакалаврів з агроінженерії до професійної діагностувальної діяльності. *Перспективи та інновації в науці (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. Київ : Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління», 2023. т. 1, Вип. 14 (32). С. 111-125.
9. Гребінчак О. І., Буцик І. М. Діагностувальні професійні завдання фахових молодших бакалаврів з агроінженерії. *Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повсюдній відбудові: виклики для України та світу. Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 25 травня 2023 р., Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Т.4.). Київ: НУБіП України, 2023. 85-86.
10. Гуркова Т. Дефініція поняття «готовність» у психолого-педагогічній літературі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2020, № 9 (103). С. 317-327.
11. Дерстуганова Н.В. Генеза змісту поняття «компетентність» в українському та зарубіжному освітньому дискурсі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022 р., № 82. С. 169-173.
12. Діденко О., Сніца Т., Дем'янюк Ю. Сутність, зміст та особливості формування діагностичної компетентності у здобувачів освіти у військових навчальних закладах. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. 35(4), 2024. С. 23-36.
13. ДСТУ 4046-2001. Обладнання технологічне нафтопереробних, нафтохімічних та хімічних виробництв. Технічне діагностування. Загальні технічні вимоги. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2001. 24 с.
14. Закон України «Про вищу освіту», 2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 08.02.2025 р.)
15. Засєкіна Т., Засєкін Д. Компетентності та результати навчання як системотвірні елементи освітнього процесу. *Український педагогічний журнал*. 2020, № 3. С. 49-57.
16. Калкаманов С. А., Коваленко А. В., Шавкун В. М. Конспект лекцій з дисциплін «Технічна діагностика електромеханічних систем», «Діагностування рухомого складу електричного транспорту» (для студентів усіх форм навчання за напрямом підготовки 6.050702 «Електромеханіка» спеціальності «Електричний транспорт»). Харків : Харк. нац. ун-т міськ. господарства ім. О. М. Бекедова, 2014. 152 с.
17. Класифікатор професій. Випуски ДКХП. URL: <https://profpressa.com/dkhp/vipusk-2-silske-gospodarstvo-ta-poviazani-z-nim-poslugi/>. (дата звернення: 11.03.2023).
18. Колобич О.П. Загальна психологія : навчально-методичний посібник. Львів : ТзОВ «Растр-7», 2018. 172 с.
19. Красновська І.П. Теоретичне обґрунтування понять «компетенція» і «компетентність» у дослідженнях науковців (друга половина ХХ – початок ХХІ століття). *Педагогічний альманах*. 2020. Вип. 4. С. 233-238.
20. Лагодинський О.С., Зінченко А.А. Формування діагностичної компетентності майбутнього викладача закладу вищої освіти як проблема педагогіки. *Академічні візії*. Вип. 21, 2023 URL : <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/450/410> (дата звернення: 23.02.2025 р.)

21. Левітіна Л.В. Стратегічна компетентність як визначник професійної компетентності майбутнього фахівця, 2023 URL : <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2023/2/10.pdf> (дата звернення: 08.02.2025 р.)

22. Максименко С.Д. Загальна психологія. Видання 3-тє, перероблене та доповнене: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури. 2017. 272 с.

23. Марущак О.М. Поняття компетентності у педагогічній діяльності. *Креативна педагогіка: наук.-метод. журнал*. Житомир : Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся», 2016. Вип. 11. С. 97-108.

24. Методи і засоби технічної діагностики. URL: http://ni.biz.ua/11/11_14/11_14864_osnovnie-printsipi-tehnicheskogo-diagnostirovaniya.html (дата звернення: 04.10.2023).

25. Основи технічної діагностики колісних транспортних засобів : навч. посіб. / Біліченко В. В., Крещенецький В. Л., Кукурудзяк Ю. Ю., Цимбал С. В. Вінниця : ВНТУ, 2012. 118 с.

26. Ребуха Л.З., Боршуляк Н.С. Професійна компетентність фахівців: сутнісні ознаки та розвиткові умови. *Науковий журнал «Інноваційна педагогіка»*. Одеса: ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій». Вип. 22. Т. 3. 2020. С. 87-90.

27. Самойленко О., Лисак П. Психологічна готовність особистості як предмет наукового дослідження. *Зб. наук. пр. Національної академії Державної прикордонної служби України*, Том 13, № 2. 2019. 391 с.

28. Самойчук К. О., Циб В. Г., Лівик Н. В. Основи організації ремонту та діагностування обладнання на харчових підприємствах: електрон. навч. посіб. Запоріжжя : ТДАТУ, 2020. URL : https://elib.tsatu.edu.ua/dep/mtf/ophv_9/page4.html/. (дата звернення: 04.10.2023).

29. Синявський В.В., Сергєєнкова О.П. Психологічний словник. Київ : Науковий світ, 2007. 336 с.

30. Стандарт фахової передвищої освіти України освітньо-професійного ступеню фаховий молодший

бакалавр галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство спеціальності 208 Агроінженерія. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/Zatverdzeni.standarty/2022/01/11/208-Ahroinzheneriya.FPO.11.01.pdf> (дата звернення: 02.10.2024).

31. Стандартизація та оцінка відповідності вимогам технічного регламенту машин агропромислового комплексу : Навч. посіб. / Войтюк В. Д., Адамчук О. В., Дев'ятко О. С., Денисенко М. І., Онищенко В. Б., Рубльов В. І. Полтава : ФОП Крюков Ю. С., 2018. 500 с.

32. Таран М.В., Буцик І.М. Сутність та структура готовності майбутніх бакалаврів з професійної освіти аграрного профілю до використання Smart-комплексів у професійній діяльності. *Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія»*. Том 15, № 2. 2024). URL: <https://humstudios.com.ua/uk/journals/tom-12-2-2024/sutnist-ta-struktura-gotovnosti-maybutnikh-bakalavriv-z-profesinyoi-osviti-agrarnogo-profilyu-do-vikoristannya-smart-kompleksiv-u-profesyniy-diyalnosti> (дата звернення: 08.02.2025 р.)

33. Технічна діагностика. Послуги. Атестаційний центр неруйнівного контролю. URL : <http://acnk.kiev.ua/poslugi/tehnichna-diagnostika/>. (дата звернення: 04.10.2023).

34. Ткачов А.С. Теоретичний аналіз понять «компетентність» та «компетенція». Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія», 2016. Вип. 55. С. 37-42.

35. Шагар В. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків : «Прапор», 2007. 640 с.

36. Шостак Р. Поняття «компетентність» у науковій літературі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 28, Т. 4, 2020. С. 265-272.

37. Ягунов В., Плохута І. Діагностувальна компетентність майбутніх фахівців як предмет науково-педагогічного дослідження. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 46, Т. 2, 2021. С. 207-215.